

Opmerkingen, de stukken lezende bij het ontwerp-bestemmingsplan SnowWorld 3+,

waar het de gemeentelijke bijlagen betreft.

Er zijn 16 gemeentelijke bijlagen bij het ontwerp-bestemmingsplan. Voor zover niet elders gedaan, maken we daarbij nog eens de volgende opmerkingen.

A. [Bijlage 1 Ontwerpomgevingsvergunning](#)

Aan hetgeen hierin staat wijden wij een aparte zienswijze met bijlagen, mede geënt op onze reactie op het beeldkwaliteitplan.

B. [Bijlage 4 Ontheffing Verordening Ruimte verleend door GS en Bijlage 7 Ontheffingsaanvraag Verordening Ruimte](#)

Deze ontheffing is naar ons oordeel op verkeerde gronden verleend. Zie daarvoor de zienswijze.

C. [Bijlage 9 Verkeersonderzoek piekdag SnowWorld](#)

In feite een oud verhaal, geschreven in opdracht van SnowWorld en gebaseerd op het plan voor een vierde baan met de mededeling dat die belangrijk was voor internationale wedstrijden. Een verband dat nooit is waargemaakt. Onduidelijk waarom dit verkeersonderzoek er nu bij zit want het zijn gegevens van meer dan vijf jaar geleden. Niet kan worden volgehouden dat er sindsdien in de klandizie en voornamelijk frequentie en herkomst van klanten van SnowWorld niets is veranderd.

D. [Bijlage 10 Parkeerbehoefteonderzoek Buytenpark](#)

Ook al oud, namelijk gebaseerd op gegevens van 1 mei 2011. Geschreven door de gemeente zelf. Ook hierbij de vraag: waarom zit het er nu bij?

E. [Bijlage 11 Ecologisch onderzoek 2009](#)

Eigenlijk heel opmerkelijk dat bijna alle onderzoeksrapporten die zijn toegevoegd gedateerd zijn en maar een enkele met een update, Dit rapport heeft als datum september 2009. De updates zijn te vinden in bijlage 13 en 14.

Niettemin... ook al in dit rapport zijn er aanwijzingen van de bedreiging van sommige diersoorten bij uitbreiding van SnowWorld. Tegelijkertijd is in het rapport

te bespeuren dat er enige armslag moet worden gehouden bij de waarnemingen en conclusies. Het rapport meldt namelijk: *Binnen het inventarisatiegebied komt de bedreigde ransuil voor (een soort van de Rode lijst van bedreigde vogelsoorten). Ransuil werd aan de oostzijde van het onderzoeksgebied aangetroffen. Aangezien het onderzoek laat werd opgestart kon niet worden nagegaan of het één broedgeval of meerdere broedgevallen betrof. Van grote bonte specht werd een territorium in het oosten van het gebied vastgesteld. (...) De waargenomen broedvogels werden eveneens (...) vastgesteld. Van ransuil werden in 2005 twee territoria aangetroffen, maar er werden na het broedseizoen, van vier nesten jongen gehoord. Aangezien het onderzoek laat is opgestart is het mogelijk dat er soorten zijn gemist als grauwe gan, rietgors, bosrietzanger, tuinfluiter, fitis, koekoek en nachtegaal. Aan het einde van het broedseizoen zijn deze soorten vaak al weggetrokken of niet meer luidruchtig.*

De conclusies:

Uit dit veldonderzoek is duidelijk geworden dat dit gebied van waarde is voor:

- *Vleermuizen als foerageergebied, voor met name de gewone dwergvleermuis.*
- *Broedvogels, ransuil en grote bonte specht hebben er vaste rust- en verblijfplaatsen.*

Het gebied is verder van belang voor onder andere licht beschermde soorten als gewone kaardebol, middelste groene kikker, bosmuis, mol, egel en huisspitsmuis.

[Bijlage 12 Aanvullende notitie veldinventarisatie mer-beoordeling \(2009\)](#)

Een zeer beperkte en verwaarloosbare update. Een echte mer-procedure is nodig om beter inzicht te krijgen.

F. [Bijlage 13 Ecologisch onderzoek 2010](#)

Zie bijlage 11. Veel ruimer dan het origineel namelijk 149 pagina's. In opdracht van SnowWorld gemaakt door het bureau Stadsnatuur Rotterdam (bSR).

In het rapport zijn de conclusies samengevat als volgt weergegeven:

*Er zijn 205 soorten hogere planten gevonden, waarvan één soort, de Rietorchis (*Dactylorhiza majalis* subsp. *praetermissa*) een ontheffingsverplichtende status kent.*

*In totaal zijn 17 soorten bijen aangetroffen op het terrein rond SnowWorld, voornamelijk zandbijen (*Andrena spec.*) en wespbijen (*Nomada spec.*). Eén van deze is opgenomen in de Rode Lijst, te weten de Smalbandwespbij (*Nomada**

goodeniana). Vastgesteld is dat op verschillende plekken op het SnowWorldterrein bijen tot nestelen komen in de zandige hellingen.

*Libellen, dagvlinders en sprinkhanen worden in het onderzochte deel van het park vertegenwoordigd door respectievelijk 14, 16 en 10 soorten. Hoewel geen permanente wateren in het onderzoeksgebied voorkomen zijn er verschillende libellensoorten zwervend of foeragerend in het gebied aangetroffen. De enige Rode-Lijstsoort hierbij betreft de Vroege glazenmaker (*Aeshna isoceles*). Dit is een soort die landelijk echter flink toeneemt en in 2010 in Zuid-Holland volop waargenomen is. Bij de dagvlinders is Bruin blauwtje (*Aricia agestis*) de enige bedreigde soort die is gevonden. Van de sprinkhanen is één soort van de Rode Lijst vastgesteld, de Sikkelsprinkhaan (*Phaneroptera falcata*).*

*De broedvogelmonitoring heeft uitgewezen dat er 32 soorten broedvogels voorkomen, met in totaal 168 territoria. De enige jaarrond beschermde soort hierbij is de Ransuil (*Asio otus*), met twee territoria in het gebied.*

*In de avondbezoeken zijn op en rondom SnowWorld vijf soorten vleermuizen geconstateerd, waaronder Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*). Alle vijf de gevonden soorten genieten een beschermde status middels de Flora- en faunawet. De Meervleermuis (*Myotis dasycneme*) is waargenomen boven een water grenzend aan het onderzoeksgebied. Aangezien de soort voornamelijk voor het foerageren aangewezen is op water kan gesteld worden dat het onderzoeksgebied zelf niet van betekenis is voor zijn voorkomen.*

Ons ontgaat de logica van de daar aan verbonden conclusie *dat op grond van de waargenomen soorten en de wijze waarop deze het gebied rond SnowWorld gebruiken, de gunstige staat van instandhouding van geen enkele soort in het geding is.*

Onduidelijk is wat met de aanbeveling is gedaan *om bepaalde mitigerende maatregelen te treffen om de natuurwaarden in brede zin, in het Buytenpark en de omgeving van het plangebied, zo veel mogelijk te ontzien en waar mogelijk te versterken.*

Daar hebben we dan een padverlegging aan te danken en wat heesters?

G. [Bijlage 14 Ecologisch onderzoek 2014](#)

Zie bijlage 11 en 13. Dit wordt gepresenteerd als een update van het ecologisch onderzoek 2010. Het is van belang erop te wijzen dat dit onderzoek vooral is gedaan omdat *de juridische geldigheid van het toenmalige onderzoek was verlopen* en alleen de bedoeling heeft gehad *specifiek te letten op enkele in het kader van de*

Flora- en faunawet strikt beschermde natuurwaarden van de groepen flora, vogels en vleermuizen. De reden voor onderzoek is het verkrijgen van zekerheid dat ten aanzien van deze groepen geen verbodsbepalingen worden overtreden die kunnen leiden tot veranderingen in het voorkomen en gebiedsgebruik van bepaalde soorten.

De conclusies zijn:

*In 2014 is wederom één strikt beschermde plantensoort, de Rietorchis *Dactylorhiza majalis praetermissa*, aangetroffen. (...) De broedvogelmonitoring heeft uitgewezen dat er 30 soorten broedvogels voorkomen, waarbij enkele soorten werden vastgesteld die niet in 2010 werden waargenomen en enkele andere soorten niet meer werden vastgesteld. De enige jaarrond beschermde soort hierbij is de Ransuil *Asio otus*, waarvan net als in 2010 één territorium binnen het plangebied en nog zeker één buiten het plangebied is vastgesteld. In 2014 zijn opnieuw vijf soorten vleermuizen geconstateerd. (...) Vanwege de hoge insectenrijkdom en duisternis worden overal in het gebied foeragerende vleermuizen waargenomen. Er is wederom geen sprake van jaarrond beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen of vliegroutes. Vanwege een mogelijke externe werking is het wel van belang de functionaliteit als foerageergebied voor vleermuizen zo min mogelijk te beïnvloeden, bijvoorbeeld als gevolg van verandering in de uitstraling van licht naar momenteel donkere plaatsen of een vergroting van de huidige geluidsuitstraling. Met name voor lichtgevoelige soorten als Watervleermuis *Myotis daubentonii* en Meervleermuis *Myotis dasycneme*, die boven de waterpartijen in het Buytenpark van SnowWorld foerageren, is dit een aandachtspunt. (...) Op grond van de waargenomen soorten en de wijze waarop deze het gebied rond SnowWorld gebruiken, wordt opnieuw geconcludeerd dat de gunstige staat van instandhouding van geen enkele soort in het geding is bij de geplande verlenging van de baan. Wel wordt aanbevolen om bepaalde mitigerende maatregelen te treffen om de natuurwaarden in brede zin, in het Buytenpark en de omgeving van het plangebied, zo veel mogelijk te ontzien en waar mogelijk te versterken.*

Nog steeds is onduidelijk wat met die laatste aanbeveling gebeurt.

In dit verband is van belang ook het advies van de onderzoekers in de gaten te houden over het parkeer-overloopterrein: *Wanneer de groenstrook langs de Buytenparklaan benut zal gaan worden voor parkeren dient men rekening te houden met de hier aanwezige Rietorchissen.*

Verder verdienen de opmerkingen over de vogels in de buurt extra aandacht: *De enige vogelsoort met jaarrond beschermde status en beschermde verblijfplaatsen in het gebied is de Ransuil. Deze broedt in struwelen ten oosten van de huidige*

baan. Aan deze zijde worden geen werkzaamheden uitgevoerd. De soort gebruikt het Buytenpark als broedgebied, overwinteringsgebied, rustgebied en foerageergebied. Hij is dus jaarrond afhankelijk van het terrein en vanuit wettelijk perspectief is men verplicht al deze functionaliteiten voor deze soort te waarborgen. Met de verlenging van de skibaan verdwijnen geen bestaande broedplaatsen van de Ransuil. De struwelen waarin nesten zijn gevonden die zijn gebruikt door de soort blijven bestaan. Daarnaast bevinden de bestaande nestlocaties zich op plaatsen die ook nu al veelvuldig door mensen worden betreden als gevolg van intensieve recreatie die plaatsvindt. (...) Het is denkbaar dat er iets meer mensen in het gebied komen als gevolg van de realisatie van een uitkijkpunt. Dit zal naar verwachting vooral betrekking hebben op de periode overdag en dan zal vooral de bestaande padenstructuur worden gebruikt. De plaatsen waar Ransuilen zich overdag schuilhouden nodigen niet uit om betreden te worden, ook niet bij toenemende recreatiedruk. In de avond, nacht en vroege ochtend, wanneer de uilen actief zijn, zullen ook in de toekomstige situatie naar verwachting weinig mensen in het gebied aanwezig zijn. Ransuilen zijn gebaat bij duisternis, een toename van de hoeveelheid strooilicht kan een verstoring betekenen van de functionaliteit van het leefgebied. Bij de realisatie van de baan dient ervoor te worden gezorgd dat lichtvervuiling naar de omgeving tot een minimum beperkt blijft. Licht dat van binnen het gebouw naar buiten straalt moet zo mogelijk worden afgeschermd. Daarnaast moet ervoor worden gezorgd dat de verlichting aan de buitenzijde van het complex beperkt blijft en alleen schijnt waar deze noodzakelijk is. Het geluid dat afkomstig is van de skibaan zal met de geplande uitbreiding waarschijnlijk nauwelijks toenemen, daar de verlenging van de baan de capaciteit niet vergroot. Wel wordt de skilift verlengd en neemt de hoogte toe, wat in theorie tot meer geluidsbelasting en -uitstraling leidt. Geluid van skiërs en skilift zijn buiten echter zeer beperkt hoorbaar en zullen zeker niet tot verstoring van uilen leiden. In de huidige en toekomstige situatie zal geluidsuitstraling bestaan uit muziek die vanuit de skibaan klinkt. Vooral in het gebied direct onder de verlengde derde baan en hieraan grenzend zal na de uitbreiding de geluidsbelasting hoger zijn geworden. De huidige geluidsuitstraling heeft eerder niet geleid tot verstoring van de Ransuilen en verwacht wordt dat dit na de uitbreiding zo zal blijven. (...) Het enige aspect waar de bouw van een nieuwe skibaan wel een effect op heeft is een afname van de beschikbare oppervlakte foerageergebied. Ransuilen zijn in 2010 en 2014 herhaaldelijk jagend waargenomen boven het begrazingsgebied direct rond de bestaande skibanen, ook dicht bij de plaats waar de verlenging gebouwd zal worden. Op 20 augustus 2014 werd bijvoorbeeld een foeragerend dier enige minuten waargenomen direct aan de noordoostzijde van de baan, waar het dier ook over struweel vloog dat door de parkeerplaats werd verlicht. Broeden doen ze in dichte struwelen waar licht moeilijk in doordringt. De vogels jagen hier voornamelijk op de in het terrein aanwezige kleine knaagdieren, vermoedelijk hoofdzakelijk veldmuizen *Microtis arvalis*. Echter, de totale oppervlakte beschikbaar foerageergebied voor de

Ransuil in het Buytenpark neemt slechts met een fractie af; er blijft in ruime mate foerageergebied aanwezig in de rest van het Buytenpark. De kwaliteit hiervan als jachtgebied is vrijwel zeker niet lager dan het terrein waar de verlenging komt; in het gehele Buytenpark zijn jagende Ransuilen waargenomen gedurende de diverse terreinbezoeken die in 2014 zijn gebracht. Het is zeer onwaarschijnlijk dat door het verdwijnen van een klein deel van het jachtgebied de functionaliteit van het gehele gebied als jachtterrein voor de Ransuil significant wordt aangetast.

Nogal wat slagen om de arm.

Verderop in het rapport blijkt dat het nieuwe uitkijkpunt een bedreiging kan zijn voor de vleermuizen: *Een versturende werking die de uitbreiding zou kunnen hebben is de uitstraling van licht. Het nieuwe hoogste punt van de baan, waar zich verlichting bevindt, komt hoger te liggen en kan vanaf grotere afstand worden waargenomen. Voor Meervleermuis, een van de twee soorten uit het geslacht Myotis die erom bekend staan licht te mijden, is uit literatuur bekend dat een lichtintensiteit van 0,6 lux de onderste grenswaarde is van wat de dieren stoort (Kuijper et al. 2008). Het genoemde getal geldt voor fysieke verlichte barrières, in andere situaties kan deze grenswaarde hoger zijn. Voor Watervleermuis, de andere lichtgevoelige soort, zijn deze gegevens niet bekend. Wel wordt een waarde van 1 lux genoemd als maximale lichtintensiteit waarop de dieren uit hun verblijf komen (Fure 2006). (...) In het algemeen kan gesteld worden dat het aan te bevelen is om de uitstraling van licht tot een minimum te beperken. Lampen die rechtstreeks via de ramen naar buiten schijnen hebben vanzelfsprekend het grootste effect en dienen voorkomen te worden. Via de ramen zal altijd gereflecteerd licht naar buiten treden. Dit is eventueel te voorkomen met glas dat maar naar een kant licht doorlaat.*

Al met al maakt dat de conclusie niet onbetwistbaar die luidt:

Voor de uitbreiding van de bestaande skibaan van SnowWorld stond de vraag centraal of daarmee beschermde natuurwaarden worden aangetast, of dat (direct of indirect) de gunstige staat van instandhouding van wettelijk beschermde soorten negatief wordt beïnvloed. Op grond van de resultaten kan worden geconcludeerd dat van beide geen sprake is. Derhalve is geen ontheffing ex art. 75 van de Flora en faunawet nodig.

Dat er mogelijk geen sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet valt naar ons oordeel nog zeer te bezien. Zo wijzen de onderzoekers immers zelf onder meer op twee artikelen in de Flora en faunawet die wel degelijk van toepassing zijn:

- *artikel 10: Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten.*

- *artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen (zie onderstaande paragraaf) van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren*

Ook een zorgplicht-artikel van de Flora- en faunawet is van belang vooral in de mogelijke aanlegperiode het gaat om artikel 2 dat luidt:

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen

Artikel 2

1.

Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

2.

De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Zoals ook in het rapport wordt opgemerkt geldt dit als een algemeen geldende fatsoensnorm voor de omgang met flora en fauna. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen zo weinig mogelijk nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. *De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.*

En de regels van de Flora- en faunawet zijn natuurlijk niet het enige waarmee rekening moet worden gehouden. Het risico dat door uitbreiding van SnowWorld feitelijke natuur, rust en stilte verloren gaat is onmiskenbaar heel erg groot. Dat risico mag niet worden genomen.

H. [Bijlage 15 Erfpachtovereenkomst](#)

Het is tamelijk ongewenst dat de erfpacht-overeenkomst is afgesloten nog voordat zelfs het bestemmingsplan in behandeling is genomen. Wat over de inhoud is op te merken is opgenomen bij onze zienswijze over de omgevingsvergunning.

I. [Bijlage 16 Nota Inspraak en Overleg](#)

De opmerkingen over deze reactie op met name onze inspraakreactie op het voorontwerp bestemmingsplan zijn elders verzameld.

Kwaliteitsteam Buytenpark,

7 maart 2015